

[Rimstad.]

andet? Det har været nævnt i pressen, at den højtærede undervisningsminister skal være hædersgæst ved 50 års dagen i juni for grundlæggelsen af Islands universitet, og at han i den anledning gerne ville medbringe en gave, der var ham værdig. Jeg vægrer mig ved at tro, at der er noget i dette, men jeg vil gerne have en forklaring på, hvorfor denne sag, som med mellemrum har været forhandlet på forskellig vis siden 1918, nu pludselig skal gøres færdig på 3 uger.

Det vil i vore og i mange andres øjne være helt utroligt, at det høje ting skulle beslutte sig til at bortgive noget, det ikke har rådigheden over. I en sag som denne er folketinget først og fremmest at betragte som nationens tjener, der af befolkningen er sat til at vogte den kulturarv, som på godt og ondt har skabt nationens egenart. At betragte denne arv som udtømmelig og strø den om til højre og venstre er at handle som en utro tjener. De islandske håndskrifter er i Danmarks retmæssige besiddelse, erhvervet som køb eller som gave. De er af mindst lige så stor national værdi for Danmark som for Island. Vi har bevaret dem fra tilintetgørelse, og de har på lykkelig vis inspireret dansk videnskab og kunst på en sådan måde, at nye storværker er skabt af de oprindelige.

Jeg har i dag i dagspressen set en henvendelse til folketinget og regeringen fra 31 kendte mænd, der er tilhængere af en udlevering af håndskrifterne. Som et eksempel på, i hvor høj grad forvirringen breder sig i denne sag, skal jeg nævne, at de pågældende ikke ønsker det foreliggende spørgsmål afgjort ud fra juridiske eller videnskabelige synspunkter, men — skrives der — ud fra hvad der er historisk retfærdigt og følelsesmæssigt mest velbegrundet. Disse synspunkter forekommer mig i hvert fald at være de mest luftige, der endnu er anlagt i denne sag.

Skal der yderligere begrundelser til — ud over de allerede af os nævnte — for vort partis standpunkt, at udlevering ikke skal finde sted, har vi en særdeles god begrundelse i den kendsgerning, at det internationalt værdsatte arbejde, som den 200-årige arnamagnæanske stiftelse har udført til ære

for dansk videnskab, vil ophøre, såfremt en udlevering finder sted.

Med disse ord skal vi opfordre den højtærede undervisningsminister til at trække dette lidet overvejede forslag tilbage, indtil folketinget har bedre tid til at beskæftige sig med denne sag. Det vil også passe bedre med de henstillinger, som den højtærede formand for folketinget sammen med den højtærede statsminister har rettet til partiernes ordførere om at koncentrere tingets arbejdsstof, og det vil passe bedre med de aftaler, der er truffet på grundlag af disse henstillinger.

Erik Eriksen: Jeg har med megen interesse hørt de forskellige ordførere for partierne. Alligevel har jeg nogle få personlige bemærkninger, som ikke har noget med detaljer at gøre, men mere er af principiel art.

Det er vel sjældent, at en sag som den, vi nu behandler, har formået at udløse en så voldsom reaktion som den, vi oplever i disse dage. Det mener jeg regeringen og måske den højtærede undervisningsminister har ansvaret for, og det har jeg nogle ord at sige om senere.

Vi kan høre mange stærke og også ubetænksomme udtalelser i disse dage; det er så let at pege på mange og gensidige fejl i forholdet Danmark og Island imellem. Megen bitterhed kan være og er opstået i begge lande i årenes løb. Der er såmænd heller ingen grund til at skjule — det er noget vi alle ved — at det berørte mange danske dybt, da Island løste sig fra fællesskabet under de omstændigheder, vi alle kender.

Men se, det er jo fortid, og det er en fortid, der ikke vender tilbage, og der er for mig at se ikke noget frugtbart ved at hæfte sig ved denne fortid. Jeg hører ikke til dem, der anerkender, at Island i håndskriftsagen har noget juridisk krav at gøre gældende. Jeg mener, det er rigtigt, som det er sagt, at Island bør være Danmark taknemlig for, at disse skrifter er blevet bevaret.

Derimod forstår jeg til fulde, hvad der bevæger islændingenens sind i denne sag. Den videnskabelige side af problemet, forskningsmuligheder og meget andet er jeg ikke kompetent til at blande mig i eller udtale mig om. Jeg skal kun gøre den bemærkning,